

KURIER WILEŃSKI

DIENNIK Niezależny

Rok założenia 1840

nr 106 (12762)

CZWARTEK, 30 listopada 1995 r.

cena 60 ct

Temat: oświata w Wilnie i na Wileńszczyźnie

Potrzebna jest pomoc

Wczoraj w gmachu Samorządu m. Wilna odbyła się konferencja prasowa na temat "Prace i problemy oświatowców Wilna", w której udział wzięli członek zarządu, przewodniczący komitetu ds. kultury, oświaty i sportu Jonas Volungevičius i kierownik wydziału oświaty Vaidemaras Kaupinis.

W Wilnie działa 68 szkół średnich, 4 podstawowe, 14 pozaczkowych, 142 żłobki-przedszkola, szkoły sportowe, wieczorowe, prywatne szkółki, ogółem ok. 300 placówek oświatowych, do których uczęszcza 74 tys. uczniów. Sytuacja finansowa w szkolnictwie nie jest łatwa. Na cele oświatowe z budżetu miasta przeznaczono 121 mln Lt, zaufadzenie oświaty (głównie za usługi komunalne) wynosi 25 mln Lt. Środków budżetowych nie wystarcza nawet na przeprowadzenie gruntownych remontów, a co dopiero mówić o budowie nowych szkół. W ciągu pięciu lat w Wilnie

nie zbudowano ani jednej szkoły, wyjątek stanowi Szkoła im. Jana Pawła II (zbudowana w znacznej części ze środków "Wspólnoty Polskiej"), a także z budżetu państwa i datków ofiarodawców — **przypred.** Szkoły są przepelnione, pracują w dwie zmiany, gdyż przeznaczone są na ok. 800 uczniów, a faktycznie uczy się tam ok. 2 tys. dzieci. Najtrudniejsza sytuacja zaistniała w nowych dzielnicach, np. w Zameczku i Fabianiskach rozpoczęto budowę szkół, ale z braku środków musiano wstrzymać prace. Nowe szkoły potrzebne są też w innych dzielnicach, np. w Jerzolimie jest tylko jedna szkoła, trójjęzyczna, dawno zaplanowana budowa szkoły w Kolonii Wileńskiej. Brakuje też przedszkoli. Z braku środków możemy jedynie pozwolić sobie na drobne jedynie już istniejących szkół. Szkoły najciężej radzą na swój sposób: zwracają się o pomoc do rodziców,

którzy z reguły nie odmawiają. Zresztą czasami kierownictwo mogłoby wziąć inicjatywę w swoje ręce: wiele rzeczy w szkołach mogłoby naprawić uczniowie.

Brak pieniędzy na pomoce pogładowe, techniczne. O jakim nauczaniu informatyki można mówić, jeśli uczniowie nie mają dostępu do komputerów. Inny problem — to dyscyplina w szkołach. Wiadomo przecież, że uczniowie bezkarnie palą papierosy i nikt na to nie zwraca uwagi. Brak jest ogólnej dyscypliny, co zepsuło uczniów. Na miejsce organizacji pionierskiej i komсомolskiej nie przyszły inne, podobnie jak tamte, masowe. Rodzice nie mają pieniędzy, żeby zapłacić za zajęcia pozalekcyjne. Częstokroć muszą dopłacać np. nauczycielom języków obcych za lekcje, co zresztą nie jest zgodne z prawem. A więc sytuacja w oświacie pozostawia wiele do życzenia. Państwo zobowiązane jest wydzielić z budżetu odpowiednie środki.

Barbara SOSNO

Wystawa polskiej książki naukowej

Ponad tysiąc tytułów z największych oficyn

Co pewien czas Ambasada RP w Wilnie sprawia wielką przyjemność bibliofilom książki, zapraszając na wystawy książki polskiej. Pamiętamy wielkie pokazy w Bibliotece im. M. Mickewicz, na Uniwersytecie Wileńskim (sala Lelewela i pomieszczenia przygłogle), w Bibliotece im. Adama Mickiewicza.

Od wczoraj, w ciągu najbliższych 10 dni, w Bibliotece Akademii Nauk (dawnej Wróblewskich, do której znany wileński adwokat i działacz społeczny Tadeusz Wróblewski przekazał w 1925 r. bibliotekę, składającą się z 163 tys. tomów, z czego 89 tys. stanowiły książki), 35 tys. — w tym: spory numizmatus, zbiory numizmatyczne, wydawnictwa kartograficzne itd.) czynna jest ekspozycja polskiej książki naukowej.

Ponadto otwarcia ambasador RP prof. Jan Widacki powiedział, że jest to także wystawa książki polskiej w języku litewskim, ale pierwsza w Bibliotece Akademii Nauk. Jak zwykle, wystawie towarzyszy edycja uzupełniająca placówki, w której wystawa się

odbędzie. Jest to dar państwa i narodu polskiego Litwie.

Dyrektor tej wielkiej księżnicy AN Juozas Marcinkevičius zaznaczył, że 30 proc. jej zbiorów stanowią książki polskie, które się cieszą ogromnym zainteresowaniem świata naukowego Litwy. Przypomnił przy okazji, że biblioteka może się szczycić z posiadania XV-wiecznych woluminów wydanych w Krakowie. Zaznaczył także, że trwa systematyczna wymiana literatury między Litwą a Polską. W tym roku zbiory biblioteki uzupełniło ponad dwa tys. książek i wydań periodycznych z Polski, tyleż niemal z Litwy powędrowało do Polski.

Warto zaznaczyć, że obecna wystawa, jak i wszystkie poprzednie, dochodzą do skutku dzięki ogromnemu zaangażowaniu rady Ambasady RP pana Wojciecha Wróblewskiego.

H.J.

NA ZDJĘCIU: ambasador RP Jan Widacki i dyrektor Biblioteki AN Juozas Marcinkevičius na wystawie książki polskiej.

Fot. Tadeusz Ważniewicz

Warunki dla mniejszości narodowych powinny być jednakowe i na Litwie, i w Polsce

Delegacja polskich parlamentarzystów, która w bieżącym tygodniu gościła na Litwie, przyznała, że u nas w dziedzinie oświaty w zasadzie nie ma naruszeń Traktatu między Litwą i Polską, oświadczył w śróde na konferencji prasowej w Sejmie kierownik litewsko-polskiej grupy parlamentarnej poseł na Sejm Vytautas Plečkaitis.

Jego zdaniem, w dziedzinie oświaty są poważne problemy, bo w niektórych szkołach na Wileńszczyźnie nie przestrzegają się ustawy o języku państwowym, brakuje lituanistów. V. Plečkaitis uważa, że we wdrażaniu ustawy o języku państwowym na Wileńszczyźnie i jej finansowaniu dostrzegają się brak polityki państwowej.

Uważa, że prezes Związku Polaków na Litwie Ryszard Maciejkielanc, prezes Akcji Wyborczej Polaków na Litwie Jan Sienkiewicz mówiący o sytuacji Polaków na Litwie w wielu przypadkach zgęszcza barwy. Przy ich pomocy złożył Radzie Europy raport G. Frundis, zdaniem V. Plečkaitisa,

szkodzący międzynarodowemu autorytetowi Litwy, sprzecznym jest z rzeczywistością. Krytykował on także projekt uchwały posła Jana Miczewicza o zapewnieniu jednakowych warunków dla szkół mniejszości narodowych i szkół litewskich na Litwie Wschodniej. Między innymi, we wtorek Sejm odrzucił ten projekt, w którym, zdaniem V. Plečkaitisa, w wielu przypadkach właśnie szkoły mniejszości narodowych mają warunki lepsze niż litewskie.

Poseł Evertas Raišutis uważa, że Polska mogłaby zatroszczyć się o to, by mieszkający tam Litwini mieli podobne warunki oświaty jak Polacy na Litwie. Uważa on, że oświata nie może być spolityzowana. Tendencyjność polityczną dostrzegają w niektórych artykułach gazety Związku Polaków na Litwie "Nasza Gazeta". E. Raišutis obiecał zwrócić się nawet do instytucji państwowych, by wyjaśnić, czy jej działalność jest zgodna z ustawami Republiki Litewskiej. V. Plečkaitis ubolewał, że różne organizacje z Polski, wśród

nich "Wspólnota Polska", nie zawsze wspierają te organizacje, które konkretnie przyczyniają się do polepszenia stosunków między Polską i Litwą. Tymczasem między się "Naszą Gazetę", która wypacza sytuację na Litwie.

Sekretarz Ministerstwa Oświaty i Nauki Remigijus Motuzas zapewnił dziennikarzy, że uczniowie szkół polskich, którzy obecnie uczą się według reformowanych programów, kończą szkoły będąc dobre znajacy język państwowy. Wzrosła liczba lekcji języka litewskiego, zmieniają kwalifikacje nauczyciele. Przypomniał on, że w ciągu 5 lat niepodległości wydano 174 podręczniki i pomoce dydaktyczne dla szkół polskich. W Polsce w latach 1983-89 wydano tylko siedem podręczników języka litewskiego dla klas 2-8. R. Motuzas powiedział, że zwrócił się wspólnie zespoły autorów z Litwy i Polski, którzy przygotują podręczniki dla szkół polskich na Litwie i litewskich w Polsce.

(ELTA)

Na życzeniach bożonarodzeniowych — nowe znaczki pocztowe

W sobotę, 2 grudnia przedsięwzięciem państwowym "Lietuvos paštas" z okazji Bożego Narodzenia da do obrotu dwa nowe znaczki pocztowe. Nominalna wartość jednego ze znaczków wynosi 40 centów. Jest przeznaczony na koperty adresowane do odbiorców na Litwie. Ten znaczek został wydany w nakładzie 1 mln.

Nominalna wartość drugiego znaczka — 1 Lt. Opatrzy się nim koperty wysyłane drogą powietrzną za granicę. Ten znaczek pocztowy został wydany w nakładzie pół miliona.

Oba znaczki wydrukowano na

Węgrzech, w drukarni papierów wartościowych w Budapeszcie.

Autorką nowych znaczków pocztowych jest malarka Jeva Načulytė. Między innymi, bożonarodzeniowy znaczek pocztowy, wykonany przez nią w ubiegłym roku uznano za najładniejszy znaczek poczty litewskiej 1994 roku.

Z grudnia na Poczcie Centralnej w Wilnie korespondencja będzie oznakowana specjalnym stemplem pierwszego dnia.

(ELTA)

Sentencja dnia
My, którzy badamy, nigdy nie nasycimy się nauką.
Campanella

Znad Wilni

Radio 73.34/103.8 FM

19.00 -

Koncert życzeń

Prenumerata na pierwsze półrocze 1996 roku trwa do 12 grudnia br.

OD WIELU POKOLEŃ — KURIER WILEŃSKI W KAŻDYM POLSKIM DOMU NA WILEŃSZCZYZNIE

Koszty prenumeraty dla Czytelników "K.W." na Litwie

bez dostarczenia do szkół (L.W. i Magami S.K.)	na 1 mies.	na 3 mies.	na 6 mies.
Z dostarczeniem przez pocztę w redakcji	9 Lt	27 Lt	54 Lt
	11,55 Lt	34,65 Lt	69,30 Lt
	7 Lt	21 Lt	42 Lt

PRENUMERATĘ Z DOSTARCZANIEM MOŻNA ZAŁATWIĆ NA KAŻDEJ POCZTCE I W REDAKCJI "K.W."

CENA PRENUMERATY "K.W." NIE WZROSŁA: POZOSTAŁA BEZ ZMIANY!

Nasz indeks — 67218

Kalejdoskop wiadomości

Kongres Polaków Litwy został zarejestrowany

14 października br. odbyło się zebranie założycielskie Kongresu Polaków Litwy...

Wystawa dla szkół

Dzień nauki i producentów zaprasza do gmachu "Litexpo" nietradycyjną wystawę "Szkoła-95"...

Zmontowano stację sygnalizowania awarii radiacyjnych

W Ministerstwie Ochrony Środowiska zakończyły się prace nad automatyczną stacją ostrzeżenia przed awariami radiacyjnymi...

Takie automatyczne stacje spektrometryczne zaczęto też montować w Turmontach, Wisaginie, Rymaszach i Gajdach.

Łącznie, z pomocą specjalistów duńskich, na Litwie zbuduje się osiem takich stacji. Połączy się je we wspólny system...

Założenia kontroli sanitarnej samorządów

Rząd Litwy zatwierdził założenia kontroli sanitarnej samorządów. Zgodnie z nimi instytucje samorządowe na swych terytoriach mają dbać o stan sanitarny oraz przestrzeganie higieny.

Nadzór sanitarny sprawują rady samorządowe, merowie bądź administracje samorządowe, a realizacją je instytucje wykonawcze samorządów...

Falszerzy dokumentów czeka kara

Jeśli urzędnik wpisze do zaświadczenia bądź innego dokumentu fałszywe dane, niezbędne dla otrzymania zasiłku socjalnego, kompensaty za ogrzewanie mieszkań...

Uwleczenie pamięci litewskich premierów

Rząd Litwy ustalił, że muszą być uwiecznione miejscowości rodzinne wszystkich premierów Republiki Litewskiej lat 1918-1940...

Członkowie rządowej komisji uwiecznienia pamięci premierów wspólnie z kierownictwem Ministerstwa Kultury i odpowiednich samorządów zamierzają udać się w strony rodzinne premierów...

O będzie w danych statystycznych

Rzecznik prasowy rządu poinformował agencję ELTA, że pracownik aparatu rządowego, przygotowujący wykres statystyczny w sytuacji w roku 1993, popełnił błąd techniczny.

Dużotwałe obligacje nie cieszą się popytem

We wtorek z zaorowanej na aukcji Banku Litewskiego emisji obligacji rządowych na sumę 50 mln Lt o terminie ważności 182 dni...

Przewodniczący komisji aukcyjnej Dainius Girkinis poinformował, że zaofertowane największe zdesiatki roczne stały na aukcji 26,97 proc. a najniższa ich norma stanowiła 20,35 proc.

Prezslębiորիս polscy interesują się stolicą Aukstoty

Do Poniewieża przybyło dziesięciu przedstawicieli firm budowlanych Warszawy, Łodzi i Gdańska w celu nabycia drewna, płyt pilśniowych, obić meblowych...

Zmarł dyrygent Feliksas Viskantas

Stowarzyszenie Chórów Litewskich z głębokim bólem zawiadomiło o śmierci kierownika artystycznego i dyrygenta chóru mieszanego "Gajbia" Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego Feliksasa Viskantas.

W latach 1961-1967 jako kierownik muzyczny Akademickiego Teatru Dramatycznego komponował 20,35 proc. a przedstawiciel, tworzył tryptyk i siedem do sztuk dramatycznych.

W pamięci wszystkich, którzy go znali, pozostanie jako człowiek niezwykle kochający życie i ojczyznę, ludzi i pieśń.

Na podstawie doniesień agencji BNS, ELTA, radio, prasy i Inf. własnych przygotowat JURY SURWIŁO

Inicjatywy

Konflikt między Litwą i Łotwą omówi Zgromadzenie Bałtyckie

Kierownik delegacji Sejmu Litwy na Zgromadzeniu Bałtyckim Egidijus Bičkauskas nie odrzucił możliwości, że na siódmej sesji tej organizacji rozpoczynającej się w czwartek w Tallinie zostanie omówiony konflikt między Litwą i naszym krajem w sprawie granicy morskiej.

Kierownik delegacji parlamentarzystów Litwy potwierdził korespondentowi agencji ELTA, że politycy krajów bałtyckich dyskutowali nad możliwością pośredniczenia Estonii w rozstrzygnięciu "nieporozumienia" między Litwą i Łotwą, spowodowanego tym, że Łotwa podpisała umowę ze spółkami USA i Szwecji w kwestii użytkowania natry w części szelfu Morza Bałtyckiego...

Środki masowego przekazu podawały, że taką propozycję złożyli Estonii politycy Litwy i Łotwy, E. Bičkauskas twierdził, że "jest to raczej inicjatywa przewodniczącego Prezydium Zgromadzenia Bałtyckiego Arnolda Ruitiela".

Parlamentarzyści zaakcentowali, iż nie posiada danych na temat tego, czy uczestnicy sesji zamierzają uchwalić w kwestii tego konfliktu rezolucję.

Podstawowymi tematami rozwiadającej sesji Zgromadzenia Bałtyckiego będzie bezpieczeństwo i współpraca państw tego regionu. Na posiedzeniach nie mało uwagi zamierza się poświęcić kontaktom Zgromadzenia Bałtyckiego i Bałtyckiej Rady Ministrów.

Między innymi, w piątek wieczorem w stolicy Estonii zostaną wręczone tegoroczne nagrody Zgromadzenia Bałtyckiego w dziedzinie literatury, sztuki i nauki.

Z konferencji prasowych

Czy była to próba rozprawy z kłopotliwym ministrem?

"Interpelacja jest normalną, zgodną z prawem formą wyrazu prawni polsekskich. Ale jakże się ceni i dęczenia autorów tej interpelacji? - zapytał na środowczej konferencji prasowej frakcji DPPL minister spraw wewnętrznych Romasis Vaiteikinas.

Minister komentując wykroczenia ekonomiczne przyznał, jak informuje ELTA, że na Litwie dominują skandale finansowe. A przecież 2-3 lata temu, gdy w kraju zaczęły powstawać banki komercyjne, nikt nie przynuszał, że po kilku latach będzie tak wiele oszukanych ludzi.

Zdaniem ministra, instytucje MSW nie zawsze są w stanie fizycznie podołać swym obowiązkom. Jako przykład podał sprawę "Sekundy", gdy w ciągu 500 dni zebrano 200 tonów materiału, przeschubanego 12 tys. osob.

Zdaniem członka sejmowej frakcji DPPL Arvydasa Ivaškevičiusa, interpelacja do ministra MSWR V. Vaiteikinsasa oraz wzorczaje posiadzenie sejmowej "niepotrzebna strata czasu".

Litewscy konserwatyści nie akceptują referendum

Związek Ojczyzny (konserwatyści litewscy) nie zaakceptują propozycji posła Kazimieras Antanavičiusa i grupy inicjującej przeprowadzenie referendum, na konferencji prasowej oświadczył w środę przedstawiciel sejmowej frakcji konserwatywistów Egidijus Jarašiūnas.

Powiedział on, że z punktu widzenia prawa referendum jest wadliwe, a z punktu widzenia społeczeństwa - szkodliwym.

Uwaga, nauczyciele!

Podrecznik w Polskiej Macierzy Szkolnej

Uczniowie klas początkowych polskich szkół na Litwie otrzymali wspaniały prezent. W Rm Świętego Mikołaja wystąpiło Ministerstwo Edukacji Narodowej RP, na Litwie będzie nim PMSz. Prezes Macierzy pan Józef Kwiatkowski przywiózł z Warszawy 8 ton pięknie wydanych na kredowym

Kurs walut w bankach litewskich

Table with columns: dolar amerykański, marka niemiecka, 1000 rubli ros., skup, sprzedaż. Rows include Senamiesčio bankas, Litimpeks bankas, Hermis, Lietuvos valst. kom. bankas, Vilniaus bankas, Turo bankas.

papierze kolorowych podręczników dla uczniów klas I oraz III i IV. Są to: "Mam 6 lat" Ewy i Feliksa Przyrubakich (elementary-podrecznik), "Mam 6 lat. Obrazy, litery i wyrazy" Przygotowane do czytania" Ewy i Feliksa Przyrubakich (zestaw objętościowo...)

Polska Macierz Szkolna zwraca się do szkół polskich, by jak najszybciej zgłosiły się po odbiór podręczników. Jednocześnie informuje, że podręczniki są przeznaczane na kilka lat, więc od pierwszych dni należy stawiać uczniów na to, by je szanowali, by mogły one w dobrym stanie trafić za rok do ich młodszych kolegów.

Z zeszytów do ćwiczeń - jeśli piszą w nich ołowiem, a potem zetrzeć - też można korzystać w ciągu kilku lat. Potencjalnie szkoły jest proznie zobowiązane nauczyć, by wiosną zebrali podręczniki i oddali do biblioteki szkolnej. Ministerstwo Edukacji Narodowej, które jako każde ministerstwo oświaty nie jest krzesłem, zrobiło jak każde polskie wspaniały dar. Naszym obowiązkiem jest jak najbardziej go uszanować i sprawić, by możliwie najwięcej dzieci z niego skorzystało.

Lucja BRZOSKOVA

Decyzje

Skonfiskowany alkohol - spółkom "Vilniaus degtinė" i "Stumbras" lub przedsiębiorstwom handlowym

Od 1 grudnia skonfiskowane, beznapijarkie białe w inny sposób zarekwirowane na rzecz państwa napoje alkoholowe, z wyjątkiem piwa, jak też alkohol etylowy będą przekazywane w celu przetworstwa spółkom "Vilniaus degtinė" lub "Stumbras". Będzie to robione z udziałem Państwowej Inspekcji Podatkowej na podstawie aktu spisania i oświadczenia, w przypadku gdy u każdego z naruszczyli skonfiskację jest mniej niż 50 butelek różnego rodzaju napojów alkoholowych i gdy nie można będzie sprzedać go ogólnym. Wytworzona produkcja będzie sprzedawana w trybie ogólnym.

Jeśli napojów alkoholowych skonfiskując się więcej niż 50 butelek, po ustaleniu, czy odpowiadają one wymaganiom dokumentów normatywnych i otrzymaniu pozytywnej opinii Komisji Republikańskiego Centrum Higieny, także napoje zostaną przekazane przedsiębiorstwom handlowym, z którymi zawarto umowy o sprzedaży skonfiskowanego, beznapijarkie białe w inny sposób zarekwirowanego na rzecz państwa mienia. Powyższe napoje alkoholowe zostaną czerowane według tych samych cenn, co tego rodzaju napoje produkuj miejscowej.

Przedsiębiorstwa handlowe pozostawiają sobie piątą część sumy, a pozostałą część środków przelewają na konta miejskich lub rejonowych inspekcji podatkowych. (ELTA)

Transport

Autobusy na torach mogą się zjawiać także na Litwie

Firmy fińskie proponują kolejarzom litewskim wprowadzenie nowego środka transportu - autobusów na torach. Ten rodzaj pojazdu zaprezentowany został specjalistom litewskim w Finlandii. Jak powiedział p.o. kierownika służby lokomotywowej SA "Lietuvos geležinkeliai" Vidus Kvedaras ten rodzaj transportu jest bardzo wygodny w komunikacji podmiejskiej. Autobus na torach - to wyremontowany stary wagon pasażerski, zaopatrzone w dwa potężne silniki firmy "Volvo". Posiada 80 miejsc siedzących dla pasażerów. Salon wyposażony jest w wentylację, ogrzewanie, inne wygodny.

W Finlandii ten rodzaj transportu służby dowozi pasażerów do głównych linii kolejowych, na których kursują pociągi pospieszne. Autobus na torach może też służyć i na podstawowych liniach do zabierania pasażerów z miejsc stacji, na których się nie zatrzymują pociągi pospieszne. Kieruje nim i sprzedaje bilety jedna osoba.

W ciągu 15 minut z miejsc autobus na torach rozpoczyna ruch na godzinę.

Ten rodzaj transportu prawdopodobnie bardzo by się przydał kolejarzom litewskim. A propos produkcji autobusów z białowacia dąłoby się zorganizować w jednym z państw bałtyckich. (ELTA)

Tabela kursów średnich waluty polskiej w stosunku do walut obcych

Table with columns: kraj, waluta, średnia. Rows include Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Japonia, Kanada, Norwegia, Portugalia, RFN, USA, Szwajcaria, Szwecja, W. Brytania, Włochy.

Ceny na targowiskach wileńskich w bieżącym tygodniu

Table with columns: Rynek Kalwaryjski, Rynek 'Hale', Rynek 'Sęskinea'. Rows include: Mięso (Schab, Szynka, Szczyk, etc.), Nabol (Mleko, Smetana, etc.), Jarzyny, warzywa i owoce (Ziemniaki, Buraki, etc.), Inne produkty (Cukier, Miel, etc.).

Przygotowała Julitta TRYK

Uwaga

Zmiana rozkładu pociągów w związku z remontem kolei

Spółka akcyjna o specjalnym przeznaczeniu "Lietuvas geležinkeliai" poinformowała agencję ELTA, że w związku z pracami remontowymi na koleji 30 listopada nie będą kursowały późniejsze pociągi elektryczne relacji Nowa Wilejka - Kowno - Nowa Wilejka; z Nowej Wilejki nr 037, odjeżdżający o godz. 12.15 i nr 039, odjeżdżający o godz. 15.10.

Wpadki i wypadki

Jak podaje dział Służba Informacji MSW RI, 28 listopada br. w kraju odnotowano 198 przestępstw, w tym: 1 zabójstwo, 12 gwałtów, 14 chuligańskich wyślizków, 4 rabunki, 2 oszustwa, 176 kradzieży, Skradziono 19 samochodów, marnotrawiono - 10.

Zarejestrowano 13 awarii ruchu drogowego i 17 pożarów. Znalezione zwłoki 1 osob. Zastrzymano 41 podejrzanycy o popełnienie przestępstw.

Gwałt

28 listopada około godz. 1 w lasku między ulicami Sęskinea i Virsikūliki w Wilnie niezamężny chłopiec, grząc swoim zgwiałem I. (ur. 1961 r.).

Oszukano państwo

27 listopada funkcjonariusze Głównego Komisarjatu Policji m. Kowna z Departamentu Rewizyjnego przy Ministerstwie Finansów otrzymały pisemną wiadomość o tym, że ZSA "Antika", zarejestrowana w 1990 r. przy ul. Pataczai, w latach 1993-1994 ukryła swoje dochody przed inspekcją podatkową, tym samym "okradając" państwo na 6.449.143 litów.

Pożar na Kalwaryjskiej

27 listopada o godz. 22 w mieszkaniu W. Dmitrijewej (ur. 1952 r.) przy ul. Kalwaryjskiej wybuchł pożar, po którego ugaszeniu pozostano zwłoki mechaniczki, zaś Vidmantas Zujevičius (ur. 1955 r.) z poparzeniami ciała 2 i 3 stopnia został odwieziony do szpitala.

Co się znajduje w kieszeni policjantów przgrzanych?

28 listopada policjanci służby operacyjnej Departamentu Policji Przejrzystości podejrzewają o wzięcie pieniędzy w rozmiarze 100 USD zatrzymanego starszego policjanta punktu kontrolnego...

Przygotowała Irena LITWIN

10 listopada w nocy w Niemencywie został znaleziony ob. Dalia Aikoaitytė-Puodžiūnienė. Osoby, które, być może, ją wiozły lub widziały, proszone są o poinformowanie. Tel. 75-31-58, 73-44-43, 02. (Zam. 1580)

Wczoraj w prasie Litwy

LIETUVOS rytas

Z publikacji Ramunės Sakalauskaitė "DPPL przypomni o odłączeniu się od Moskwy"

9 grudnia w stołecznym Teatrze Opery i Baletu uczczona zostanie szósta rocznica odłączenia się DPPL od Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Taką decyzję w poniedziałek podjęło prezydium DPPL na swym posiedzeniu.

20 grudnia 1989 r. została przyjęta Deklaracja samodzielnego Komunistycznej Partii Litwy, stwierdzająca, że organizacja litewska staje się samodzielną i działa zgodnie z prawem kraju. Za tym dokumentem przegłosowało 855 ze 1033 delegatów.

Członkowie DPPL, zebrani w sali Teatru Opery i Baletu, w której to szefę latu podjęta została historyczna decyzja, wysłuchują referatu szefa partii i rzędu Adolfa Śležiwickasa.

Wystąpił też przedstawiciel pokrewnych partii zagranicznych. Wczoraj wiadomo było, że w przedsięwzięciu wezmą udział przedstawiciele partii lewicowych Bułgarii, Mały, Niemiec, Estonii, Łotwy i Moldowy.

W uroczystości piewielokrotnie odłączenia się od Moskwy uczestniczyli był przywódca Polskiej Lewicy Demokratycznej, obecny prezydent-elekt Polski Aleksander Kwaśniewski.

Jak poinformowała "Lietuvas rytas" wiceprezidentka DPPL. Žilvite Virbalyte, po oficjalnych przemówieniach wystąpił solista operowy Virgilijus Norieika, Władimir Prudnikov oraz Eduardas Kaniša, który niedawno został członkiem partii. Uczestnikom imprezy zaprezentowano również nowy film reżysera Bytautė Pajedinė uciekający najekscytacyjniej z życia partii.

W tym samym dniu w stołecznym hotelu "Karolina" ma się odbyć konferencja, a w gmachu rządu - spotkanie z ministrami i posłami.

Członkowie prezydium DPPL przyjęli uchwałę o charakterze rekomendacyjnym, w której krytykują poczynania grupy inicjatywnej, zbierającej podpisy w sprawie przeprowadzenia referendum.

Postanowiono utworzyć grupę członków DPPL w celu zanalizowania założeń, oferowanych przez grupę inicjatorów referendum i skomentowania ich szkodliwości dla życia naszego kraju.

RESPUBLIKA

* Audrius Lingys w publikacji "Luokė na wolności" pisze:

"Minęło już półtora miesiąca od dnia, gdy kierownik "Luokė" V. Kudarauskas za 20 000 litów kaucji wypuszczony został na wolność. Motyw - w tym sensie "Luokė" będzie w stanie szybko zwrócić udział. I rzeczywiście "Luokė" zabrała się do pracy - tylko nie do zwracania długów, lecz odzyskiwania własnych pieniędzy.

(...) Może to zbieg okoliczności, ale z chwilą wyjścia V. Kudarauskasa na wolność w tajemniczy sposób przewrany został cykl wspomnień S. Stony z więzienia na Lukiszczach. Z niewiadomych przyczyn nie kontynuuję zapowiedzianego opisu rozmów z V. Kudarauskasem w celi więziennej.

Drugim wyciecznym "Luokė" jest ukazanie się w redakcji organu DPPL z kasetai nagraniu na dyktofon. I dziś jeszcze trudno zrozumieć, dlaczego V. Kudarauskas postanowił opublikować te nagrania. Czyżby nie zrozumiał, że gdyby zainteresował się nimi stróżowie porządku prawnego, to być może jego samemu zostałaby wytoczona sprawa karna z artykułu 284 Kodeksu Karnego ("przekupstwo")?

Można tylko przypuszczać, że ten wycieczym miał na celu wywiertanie, gdzie mimo wszystko "splynęło" tych 400 000 dolarów USA, które jak twierdzi sam V. Kudarauskas, przyjaciółka jego rodziny germanistka A. Montvilėnie miała przekazać prezydentowi bądź człowiekowi z jego otoczenia. I dlaczego te pieniądze nie pomogły, jak oczekiwano? Prawdopodobnie "Luokė" nie przewidziała podobnej reakcji stróżów porządku.

Odcienie w związku z tymi nagraniami dyktofonowymi w Departamentem Śledczym została wszczęta sprawa karna. Sam V. Kudarauskas "zawisł" między trzema artykułami kodeksu karnego.

O ile się okaże, że rzeczywicie udało A. Montvilėnie tych 400 000 dolarów łupku, to grozi mu art. 284 KK ("przekupstwo"), przewidujący do 3 lat pozbawienia wolności. "Respublika" wiadomo, że w ubiegłym tygodniu już była rozstrzygnięta możliwość przekazania tej sprawy karnej prokuraturze. Chodzi o to, że ten artykuł kodeksu karnego należy do kompetencji prokuratury.

Sam V. Kudarauskas podczas przesłuchania zaprzeczał, jakoby dał te pieniądze. W tym przypadku zagroza mu jednak inny artykuł kodeksu karnego - "oszczerstwo", który przewiduje do 5 lat pozbawienia wolności. Według danych "Respubliki" V. Kudarauskas wybrał jednak inną taktykę. Funkcjonariuszom próbuje udowodnić, że sam najwyższy został zrekretowany. A rekrutowani w tym przypadku byli A. Montvilėnie oraz byli pracownicy KGB.

(...)Dziś trudno już stwierdzić, kto pierwszy rozpowszechnił informację o A. Montvilėnie jako majorze KGB. Sama A. Montvilėnie kategorycznie zaprzecza, jakoby miała coś wspólnego z KGB. Był zastępcą szefa KGB E. Baltinas również twierdzi, że po raz pierwszy słyszy, iż A. Montvilėnie była majorem KGB.

Mimo to w ubiegłym tygodniu minister spraw wewnętrznych R. Vaitėkūnas na posiedzeniu nadzwyczajnym Sejmu powiedział, że w toku śledztwa związanego z historią łupku 400 000 dolarów, policja zatrzymała majora KGB i zrewidowała jej mieszkanie. Jak twierdzi minister, wychodzi na jaw bardzo ciekawe rzeczy. Co prawda, minister przeprosiło nie wymienić nazwiska majora, jak gdyby sugerując, że w tej sprawie nie nazwisko jest najważniejsze, lecz przeszłość.

Dla większości postów jasne było jednak, że chodzi o A. Montvilėnie. Bo przecież w tej sprawie, jak na razie, jest tylko jedna kobieta, w której domu policja przeprowadziła rewizję. Najciekawsze jednak jest to, że w samej sprawie karniej nie ma nawet najmniejszej wzmianki o A. Montvilėnie jako majorze KGB.

Dzienne jest i to, że po kilku dniach w dyskusji telewizyjnej minister nie powiedział nazwiska majora KGB, a dziennikarzom zasugerował, że w tej historii z łupkami jak na razie nie ma podstaw do podejrzeń, iż czynny tajemniczej part major w jakikolwiek sposób związany są z jej poprzednią pracą. I tym razem minister R. Vaitėkūnas nie pozostawiał już w sposób nieoficjalny zainteresowanych z materiałem archiwalnym. Otrzymałam informacja potwierdzając, że R. Vaitėkūnas zwyczajnie "puszczył dyw w oczy" postom: Auksė Montvilėnie nigdy nie była majorem KGB.."

SPORT

Piłka pod koszem

We wtorek odbyły się spotkania drugiej serii półfinałowej rozgrywek o Puchar Europy... Kwieński 'Zalgiris' występujący w grupie "A" podejmował belgijską drużynę "Sunair". Goście przyjechali ostabieni brakiem kilku zawodników, ale mimo to od samego początku ostro ruszyli do ataku. Prowadzili przez całe pierwszą połowę pojedynku, wygrywając - 48-47. Po przerwie do gry dołączyli gospodarze i zdobyli przewagę, której nieсты, w końcówce prawie stracili. Po dramatycznym zakończeniu mecz zwycięstwo odnieśli kowieńczycy - 92-91. Najwięcej punktów dla zwycięzców zdobył R. Kurinis - 30, a dla pokonanych J. Jaunis - 24.

"Nobiles" Włocławek grający w grupie "B" pokonał na własnym boisku "Kalev" Tallinn - 96-85. W innych meczach tej grupy padły takie wyniki: P.AOK Saloniki - "Olimpia" Lubiana - 77:67, "Zrinjevac" Zagrzeb - "Dynamo" Moskwa - 96:85. Następnego meczu odbędą się 5 i 6 grudnia.

W kolejnym meczu mistrzostw ligi NBA drużyna Portland Trail Blazers, w której gra A. Sabonis, przegrała z Chicago Bulls - 104:107. Litewski koszykarz był najszybszym w swoim zespole, zdobywając 23 pkt.

Na mistrzostwach świata...

Jeszcze jeden srebrny medal dla barw Litwy na odbywających się w Kijowie mistrzostwach świata w kick-boxingu zdobyli nasi zawodnicy. W konkurencji low-kick (waga ponad 91 kg) drugie miejsce zajął Dięgas, przegrywając w finale z S. Worotnowem (Uzbekistan). W kategorii do 91 kg I. Skujis zdobył medal brązowy.

Kolejne medale wywalczyli przedstawiciele Polski. Srebrne nagrody w konkurencji full contact zdobyła A. Kasprzak (60 kg) i M. Kichner (65 kg), M. Karwiński (67 kg) wywalczył brązowy medal.

Brązowy medal mistrzostw świata juniorek w kulturystyce w kategorii 52 kg zdobyła 20-letnia Polka J. Krupa. W klasyfikacji drużynowej Polska zajęła 7 miejsce.

... i Europy

Dwa srebrne medale przywrzili litewscy karatecy z mistrzostw Europy, które odbyły się w fińskiej miejscowości Porri. Litewska drużyna dziewcząt - I.Liaudinskaitė, D. Bikunaitė i V. Karaliūtė w konkurencji kate wywalczyła drugie miejsce. M. Butkėvičius, R. Kesminas oraz J. Butas zdobyli w tej konkurencji brązową nagrodę.

Po 15 rundzie mistrzostw Europy w warcach 100-powolych, które odbywają się w Polsce, Rosjanin A. Georgijew powiększył przewagę do dwóch punktów nad aktualnym mistrzem świata G. Valneriem z Łotwy. Wilniam E. Burzyński zdobył 20 pkt. plasując się na 4 pozycji.

Sukces Ajaxu

Piłkarze Ajaxu Amsterdam zdobyli Puchar Świata. W Tokio w kwalifikacji o trofeum Ajax pokonał rutami karłymi Gremio Porto Alegre - 4:3, po meczu zakończonym po dogrywce rezultatem - 0:0. Ajax po raz drugi wpisał się na listę zwycięzców tej prestiżowej rywalizacji - poprzednio triumfował w 1972 r. Zdobywca Pucharu Europy przełamł dominację klubów południowoamerykańskich, którzy w ostatnich latach siegali po puchar (zwany też Pucharem Interkontynentalnym czy Pucharem Toyoty) przez trzy lata z rzędu. W minionym roku trofeum to wywalczyła argentyńska drużyna Velez Sarsfield.

W kilku wierszach

W Wiedniu odbyło się losowanie 1/4 finału europejskich pucharów w piłę rzeczną. Jedyna polska drużyna, która awansowała do tej fazy rozgrywek - Iskra Ceresit Kielce - w Pucharze Zdobywców Pucharów mistrzów zwyciężyła z macedońskim klubem Pelister Bitola. Jak wiadomo, litewskie drużyny do tej fazy rozgrywek nie zakwalifikowały się.

Siatkarze włoscy wygrali z Kubą - 3:1, odnosząc ósmo zwycięstwo w ósmym meczu turnieju o Puchar Świata, który jest rozgrywany w Japonii. Wskazi mają dwa punkty przewagi nad czterema zespołami: Holandia, USA, Brazylia i Japonia.

W towarzyskim meczu piłki ręcznej kobiet reprezentacja Austrii, przygotowująca się do gródnich mistrzostw świata, wygrała z mistrzynią Polski, szczyptomistkami Monttezu Lublin - 36:21.

Polska

L. Wałęsa spotkał się z przywódcami Unii

Prezydent Lech Wałęsa spotkał się z szefami działaczkami Unii Wolności Leszkiem Balcerowiczem i Bronisławem Geremekiem — poinformował przewodniczący UW na zebraniu Klubu Parlamentarnego Unii.

Prezydent — powiedział Balcerowicz — z zainteresowaniem oczekuje orzeczenia Sądu Najwyższego, nie przesądzając, jaki będzie ten wydykt.

Wałęsa i działacze UW wymienili opinie na temat konieczności zachowania apolityczności obsady ministerstw. Spraw Zagranicznych, Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych, tak, aby nie stały się one "tłem SPD".

Balcerowicz stwierdził, że ze zrozumieniem prezydenta spotkała się jego informacja o strategii politycznej UW — zawierania z różnymi ugrupowaniami sojuszy politycznych i tematycznych.

Prezydent podziękował UW za poparcie — powiedział Balcerowicz.

Sztaby wyborcze —

ruchem społeczno-politycznym

W trakcie rozmowy Lecha Wałęsy z kierowniczymi jego Krajowego Sztabu Wyborczego "urodzinowo" sposobem przedstawienia sztabów Lecha Wałęsy w ruchu społeczno-politycznym, który rozpocznie przygotowanie na bazie programowej od następnego wyborów, poinformował PAP rzecznik prasowy Sztabu, Bogusław Kowalski.

W spotkaniu wzięli udział: Jerzy Gwiżdż — BBWR (szef Sztabu), Bogusław Kowalski — SND (rzecznik prasowy), Andrzej Łuszczewski — PSL-PL (z-ca szefa) i Romuald Szeremietiew — RdR (z-ca szefa).

Sejm uchwalił ustawę o ratyfikacji Porozumienia Europejskiego

Sejm uchwalił ustawę o ratyfikacji Porozumienia Europejskiego w sprawie osób uczestniczących w postępowaniu przed Europejską Komisją oraz Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. Za głosowało 326 posłów, nikt nie był przeciwny, a 6 wstrzymało się od głosu.

Porozumienie jest dopełnieniem postanowień zawartych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ratyfikowanej przez Polskę w 1993 r.

Zakłada ono m.in., że osoby biorące udział w postępowaniach toczących się przed Europejską Komisją i Trybunałem Praw Człowieka uzyskują immunitet od odpowiedzialności za ich wystąpienia przed tymi instytucjami. Gwarantuje swobodę przemieszczania na posiedzenie Komisji lub Trybunału. Zobowiązuje sygnatariuszy Porozumienia do zapewnienia swobody poruszania się i podróżowania osobom biorącym udział w rozprawach przed Komisją lub Trybunałem.

Bardzo skromne środki na działalność polonijną

Zdaniem wiceprzewodniczącego Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą, Wita Majewskiego (SLD), kwoty przeznaczane w przyszłorocznym budżecie na działalność polonijną są w stosunku do potrzeb "bardzo skromne". Na jednego Polaka żyjącego za granicą projekt budżetu państwa przewiduje wydatki średnio w wysokości zaledwie ok. 1 dolara — ocenił Majewski.

Komisja na posiedzeniu rozpatrywała projekt budżetu państwa na 1996 r. w części dotyczącej finansowania działalności polonijnej ministerstw: spraw zagranicznych, edukacji narodowej, kultury i sztuki oraz Urzędu Rady Ministrów, Kancelarii Senatu i stowarzyszenia "Wspólnota Polska".

Zakłada się, że w 1996 r. MEN będzie mógł przeznaczyć na działalność polonijną ok. 20 mln zł. Wydatki wzrosną o ok. 23 proc. w stosunku do br. Obejmą one głównie organizację kolonii w kraju dla ok. 6-10 tys. polskich dzieci żyjących za granicą, pomoc stypendialną dla studentów, lektoratów języka polskiego w szkołach wyższych za granicą, kształcenie nauczycieli ze szkół polonijnych oraz wydatki na wyposażenie szkół polskich za granicą w podręczniki i pomoce naukowe.

Wydatki na działalność polonijną w Kancelarii Senatu mają w przyszłym roku wynieść 17 mln 800 tys. zł. Środki te Kancelaria Senatu może przekazywać na realizację zadań zleconych "Wspólnocie Polskiej" i innym organizacjom społecznym i fundacjom. Większość tej kwoty wykorzysta w przyszłym roku "Wspólnota Polska", która przeznaczy je na współpracę z organizacjami polonijnymi za granicą, pomoc Polakom za granicą, wydawnictwa oraz nieuliczne inwestycje, m.in. budowę szkół polskiej w Grodnie.

MKS będzie mogło wydać w przyszłym roku na działalność polonijną 5 mln 800 tys. zł. Suma ta ma być przeznaczona na upowszechnianie polskiej kultury wśród Polonii oraz dofinansowanie zespołów i chórów polonijnych.

MSZ będzie w 1996 r. dysponowało na działalność polonijną w kwotę 1 mln 800 tys. zł (w porównaniu z br. wzrost o prawie 20 proc.). Środki te zostaną wydane głównie przez sztab konsularne w krajach, w których występują największe skupiska Polaków. Suma ta stanowi zaledwie 0,5 proc. przyszłorocznego budżetu ministerstwa.

Ponad 1,1 mln zł zrabowali uzbrojeni bandyci w Warszawie

1,1 mln zł (11 mld starych zł) zrabowali zamaskowani bandyci, którzy z bronią w ręku napadli na konwoj przewożącej pieniądze na warszawskim Ursynowie — podał podinsp. Witold Gierat, rzecznik prasowy KSP. Przestępcy użyli broni i lekko zranili kierownika konwoju. Był to jeden z największych rabunków pieniędzy w ostatnich latach.

Według pragnących zachować anonimowość wysokich funkcjonariuszy KSP, akcja była przygotowana bardzo sprawnie — przestępcy całkowicie zaskoczyli ochroniarczy.

NATO-Rosja

Komitet konsultacyjny w sprawie Bośni

NATO i Rosja porozumiały się, że sojusz będzie konsultował się z Rosjanami w sprawie decyzji politycznych dotyczących operacji wojskowej w Bośni i informował ich o przebiegu operacji w ramach specjalnego komitetu konsultacyjnego na szczeblu ambasadorów. Sojusz zastrzegł jednak decyzje polityczne w sprawie operacji dla swojej Rady ambasadorów — poinformował minister obrony Francji Charles Millon po spotkaniu w Brukseli ministrów obrony 16 państw NATO z ich rosyjskim odpowiednikiem gen. Pawłem Graczevym.

Zastępca sekretarza generalnego NATO Sergio Balanzino wyjaśnił następnie prasie, że porozumienie "co do zasad" zawarł wcześniej w czasie dwustronnego spotkania z Graczevym amerykański minister obrony William Perry. Ich uzgodnienia zostały powitane z zadowoleniem przez pozostałych ministrów obrony NATO. Wymagają one jeszcze "sfinalizowania".

Graczev dodał, że porozumienie w tej sprawie musi być jeszcze zatwierdzone przez Radę (ambasadorów) NATO i przez "kierownictwo polityczne Federacji Rosyjskiej"

oraz sformułowane na papierze w postaci memorandum, ale to już "formalność".

"Będzie to komitet "16 plus 1", który będzie się zbierał okresowo, albo gdy będzie trzeba podjąć decyzję, co do której należy skonsultować się z Rosją, albo gdy będziemy ją informować o przebiegu operacji" — powiedział Milton dziennikarzom.

Zapytany, czy podobne rozwiązanie zostanie zastosowane dla innych krajów uczestniczących w operacji, Millon podkreślił, że jest to rozwiązanie przewidziane wyłącznie dla Rosji. Według źródeł dyplomatycznych, inne kraje NATO uczestniczące w operacji bośniackiej, takie jak Polska, będą uzgadniać z NATO kwestie związane z operacją bośniacką w Komitecie doradczym niższego szczebla (na szczeblu ekspertów).

Pytany o liczebność rosyjskiej brygady, która pojedzie do Bośni, Graczev powiedział, że "w pierwszym etapie" Rosja wyśle tam 1500 ludzi, a później — jeśli będzie brała udział w odbudowie Bośni — dalszych 1000 w ramach jednostki logistycznej. Nie licząc batalionu znajdującego się już teraz we Wschodniej Sławonii.

Bośnia

Uzależnił pomoc od wydania zbrodniarzy

Administrator Mostaru z ramienia Unii Europejskiej Hans Koschnick powiedział się za uzależnieniem pomocy w odbudowie zachodnich terenów byłej Jugosławii od wydania zbrodniarzy wojennych międzynarodowemu trybunałowi ONZ w Hadze.

Były burmistrz Bremy stwierdził w środę w wywiadzie dla niemieckiego tygodnika "Die Woche", że "przed trybunałem muszą być oskarżeni wszyscy, którym udowodniono udział w zbrodniach wojennych, niezależnie od ich narodowości".

Sprzeciwił się temu ekspert niemieckiej SPD w sprawach bezpieczeństwa Karsten Voigt, który oświadczył, że odmówienie w tej chwili pomocy gospodarczej przyjęte zostałoby przez ludność zamieszkującą tereny byłej Jugosławii jako "pewnego rodzaju zbiorowa odpowiedzialność za zbrodnie wojenne".

Francja

Wersal. Królowa Sylwia, żona byłego prezydenta Francji Anne-Agmonne Giscard d'Estaing i żona obecnego prezydenta Bernarda Hiriaca uczestniczą w uroczystym obiedzie, poświęconym zakończeniu międzynarodowego forum nt. praw dziecka.

Fot. EPA-ELTA

USA-Rosja

Porozumienie zbrojeniowe z Rosją

Stany Zjednoczone zawarły z Rosją wstępne porozumienie, pozwalające zbudować im obronę przeciw-rakietową bez naruszania litery głównych układów o kontroli zbrojeń — poinformowali w Waszyngtonie przedstawiciele rządu USA.

Porozumienie obchodziło postanowienia układu ABM, zawartego w roku 1972 i poprawionego w roku 1974 — w ten sposób, że USA mogą uruchomić planowane systemy obronne, których podstawą są rakiety balistyczne.

Porozumienie wstępne zawarły 14 listopada w Londynie zastępca sekretarza stanu USA Lynn Davis oraz rosyjski wiceminister spraw zagranicznych

Georgij Mamedow.

Przedstawiciel strony amerykańskiej powiedział, że było to "jedno z najrudniejszych zagadnień z dziedziny kontroli zbrojeń między nami i Rosjanami".

Porozumienie londyńskie oznacza, że USA i Rosja powrócą po miesiącach impasu do rokowań w ramach Sztabu Komisji Konsultacyjnej w Genewie, która nadzoruje działanie Układu o Rakietach Antybalistycznych (ABM).

Na forum Komisji nastąpi przekucie porozumienia londyńskiego w formalny układ.

Ukraina

Delegacja G7 anuluje wizytę w sprawie Czarnobyla

Delegacja G7, najbardziej uprzedmiotowionych potęg światowych, która miała 30 km. przybyć na Ukrainę, aby podpisać memorandum w sprawie zamknięcia elektrowni atomowej w Czarnobylu anulowała wizytę z powodu braku porozumienia w kwestiach finansowych.

Jak podała AFP, powołując się na ukraińską agencję prasową Unian i Interfax, premier Ukrainy Jewhen Mar-

Włochy-Hispania

Szczyt włosko-hispański w Palermo

We Patacu Normanów w Palermo na Sycylii rozpoczął się przed przewodnictwem premiera Lamberto Dinięgo i Felipe Gonzalezera obrady szczytu włosko-hispańskiego z udziałem ministrów spraw zagranicznych, wewnętrznych oraz resortów gospodarczych.

Przedmiotem rozmów jest przede wszystkim przygotowanie szczytu Unii Europejskiej, który odbędzie się 15-16 grudnia br. w Madrycie oraz zawiasta przekazania Włochom sprawowania w obecnym półroczu przez Hiszpanię przewodnictwa Unii.

Widzieliśmy zadywanki "Krajobrazy Wilna i Wileńszczyzny"

Widzieć i czuć

Te wspaniałe, bodajże najważniejsze, również znalazł się w naszej... Wspaniałe nam przez jej uczestnika, winianina... Stanęły listy z wierszami Janiny Styczyńskiej, jego...

Wieloletnie losy w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Wierzyłem, że w 1948 r. spotkał rodzinę Styczyńskich zam. w... Bohdanowi. Razem z rodzicami została wywieziona również...

Na drodze ktoś rękę zamknął i klęczy jak snu widzenie...

Wspomnienia, co leżą w pamięci głębiej Okryły me serce jak szorstkie płótno, Na srogim wygnaniu, w obcej krainie O, jakże smutno...

Za drogim spojrzeniem, za oczystą stroną, Gdzie myśli moje wciąż lecą i więzną, Za chwilę tak drogą, a już minioną O, jakże tęskno...

O, sny letce, wielkie, niespełnione, Strawiane marzenia przez groźną dal, O, kwiaty cudowne, mrozem swarzone O, jakże ich żał...

W innym wierszu, podpisanym pt. Analja, również z dedykacją — Bohdanowi. Janina Styczyńska pisze: Fioletem pokryły się góry, Mrok gesty wtuła się w drzewa, Tęcza mi błysnęły lasury, A pila moja wciąż śpiewa:

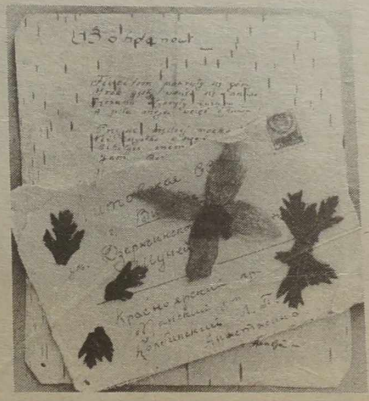
Przyjdź przedej, noko kochana, Weź wszystko w swoje ramiona, Ukochaj snem cichym do rana, Jam, Boże, taka zmęczona!

Może choć we śnie zobaczę Drogą na ziemię oczystą, Z tęsknoty się wielkiej rozplączę W tę noc syberyjską, srebrzystą...

Przez chwilę się będę ludzila Zapachem kwiecistej łąki, Ze swymi się będę bawiła Nie znając bólu rozłąki.

Aż siódma godzina wyzdwoi, Zwiastując początek męki, Oko łzę gorzką uroci, Znow pięt wezmę do ręki.

Wiersz ten powstał na unikalnym papierze — korze brzoźowej. Tak dobrze, fachowo wyrobionej, że znajdujący się na jej drugiej stronie tekst listu zdaje się, jakby wczoraj został napisany: "Sybir, 30.X.49 r. Dziękuję, Bohdanie, za miłą niespodziankę. Two drugie zdjęcie z kwiatami bardzo mi się podobało... Cztykajac

Twój list mam wrażeń, jak gdyby ktoś opowiadał mi bajkę. Ja już zaczynam nie wierzyć w takie życie, i wspomnienia przeszłych lat wydają mi się dziwnym snem. "Lüksus i komfort" — tych słów półtora roku jak nie znam i w naszym otoczeniu są śmieśszne.

Ładowe szczyty gór wzięły się za ręce, ściniey mrozem wieś zapadłą i sycza zda się: nie wypuścimy... Zgrzyt metalowych pil i huk toporów Jeszcze z ciemnem rozlega się w lesie.

Mijąca dni młodości przy ciężkiej pracy, która pozbiera moje zdrowie, zabija myśl. Wracając wieczorem do ciastnego baruku przychodzi do głowy stary przysłowie: "Nim słońce wzejdzie, rosa ocz wyje..."

Za każdym razem, gdy się stykam z takimi refleksjami, zastanawiam się, skąd się biorą obecnie ludzie, nawołujący do zapomnienia o przeszłości, przecyła "byle jak najwięcej chwyci" teraźniejszości i okazania się w raju — lepszej (kiedys mówiono — świetlanej) przyszłości. Tylko raju czy piekła (też)? O tym chyba najlepiej wiedzicie, którym "rosa ocz wyjada", w tym autorstwa powyżej zamieszczonych wierszy. Na lamach "K.W." ukazują się one po raz pierwszy. Być może zainteresują Sybiraków, i nie tylko ich.

Jerzy SURWIKO

NA ZDJĘCIU: zasuszone kwiaty syberyjskie nadesłane przez Janinę Styczyńską prawie półdecennie wcześniej, w 1948 r., do Wilna. Fot. Tadeusz Wąlniewicz

... Erec - Izrael na Biegunie Północnym

W styczniu 1941 r., tydzień przed wtargnięciem hitlerowskich wojsk na Rosję, w ramach akcji przesiedlenia masowej ludności zachodnio- wschodniego regionu kraju, niedawno utworzonego Związku Radzieckiego, wywiezieni zostali wiele tysięcy osób — byli handlarzy i przedsiębiorców, przedstawicieli inteligencji, chłopów i rzemieślników, w tym także przybytnicy. Artyści i dziennikarze przeważnie osadzano w obozach, a rodziny deportowano do innych oddległych miejscowości imperium.

Do grupy zasiedleńców, liczących kilkanaście rodzin żydowskich, włączonych wcielnie na Litwie, po przyjeździe tubylczych zalecała się wyprawa w północno-wschodniej

części Syberii, tam, gdzie rzeka Lena, wpadająca do Północnego Oceanu Lodowego, tworzy rozległą deltę. To miejsce — Bykow-Mys znajduje się na 72 równoleżniku, nie opodal bieguny i stanowi jeden z północnych krańców kontynentu azjatyckiego. Pod względem administracyjnym terytorium należy do Jakucji.

Nieprzypadkowo to miejsce zasiedleńcy nazywali "wiezieniem bez krat". Przez większą część roku panuje tam arktyczna noś oraz szalony zamiecie śnieżna. Mrozy sięgają 50 stopni. Pod jej powierzchnią leży warstwa nieprzekraczająca 20 cm, znajduje się gruba warstwa wiecznej zmarzliny (...)

Do tej zapomnianej części Boga ludzi miejscowości w sierpniu 1942 r. na barkach dostarczono przeszło dwustu Żydów. Przed-

tem około roku spędził oni w Kraju Ałtajskim. Uczciwła podróż trwała blisko dwóch miesięcy, a ludzie tracił się w domyślach o celach powrotnego zesłania i punkcie przeznaczenia. Mówili m.in. o tym, że rząd radziecki nie chce trzymać u siebie litewskich uchodźców i rzekomo dlatego zgodził się z żądaniem amerykańskich Żydów przewiezienia ich do USA. Inni natomiast oczekiwali, że pod koniec podróży znajdą się wreszcie w Palestynie... I zamiast tego wszystkiego — Bykow-Mys, na którym znajdowały się tylko dwa nudne baraki.

Jeden służył za schronisko okolicznych rybakom, drugi — za klub dla nielicznej ludności, składającej się przeważnie z Jakutów i pewnej ilości Rosjan.

W końcu wyjaśniło się, że przyzy-

stawała przede wszystkim jako wiezienie — okresowo — jednego opiekuna Teatru Objazdowego. Żelwerowicz natomiast i "jego zespół sprawa ten cud, że naucza wspaniałego chodzenia do teatru" — przepowiadała wielokrotnie z entuzjazmem recenzencka. Nie każdą premierę w teatrze Żelwerowicza uważała Romer za sukces, ale zdecydowaną większość przedstawień oceniała bardzo pozytywnie.

Romer była — podobnie jak charakteryzowani przez nią "tutejsi" — recenzencka powściągliwa, zrównoważona, pobłażliwa i ugodowa. Rzadko pisała entuzjastyczne recenzje, ale także równie sporadycznie formułowała zdecydowanie negatywne opinie o przedstawieniu. W latach 1922-39 nie zaprzeczowała zdecydowanie tylko dziesięciu premier, przy czym to głównie stały dramaty był przy czyną dyskwalifikacji. Grę aktorów omawiała bardzo krótko. Opisy i oceny koncepcji postaci scenicznej należały do rzadkości. Najczęściej przywoływane są pojedyncze sceny, sytuacje, gesty albo wyrażania jest tylko ogólna opinia o grze aktora. Potrafiła czasami swoją ocenę sformułować jasno i jednoznacznie:

"... p. Bystrzyński... Cóż z nim począć? Roli nie umie i ze słów robi szałę, mówi, jakby ktoś groch młócił..."

Z recenzji Heleny Romer, (Hro, Hel. Rom.) wynika się na pewno nieco wyidealizowany obraz teatrów wileńskich. Postawa akceptująca recenzencka wynika z bardzo realnego, trzęszego spojrzenia przede wszystkim na publiczność wileńską, której Romer jest rzeczniką. Publicystka i aktywna działaczka społeczna miała doskonałe rozeznanie w sytuacji materialnej wileń-

Wielokrotnie charakteryzowała przemiany społeczne i obyczajowe, wskazywała na zmiany struktury społecznej widów (np. coraz mniej ziemiaństwa). Jej koncepcja teatru łączącego funkcje ludyczne, psychoterapeutyczne z bardzo dyskretnym dydaktyzmem — realizowanym głównie przez pobudzenie do refleksji — wynikała z oceny sytuacji społecznej, politycznej i ekonomicznej Wileńszczyzny.

Dr MIROSLAWA KOZŁOWSKA Katedra Wiedzy o Sztuce Uniwersytetu Szczecińskiego

Specjalnie dla "Kuriera Wileńskiego"

2. Recenzentka "tutejszych"

Wraz z tym, by widzowie mogli zobaczyć na scenie swój świat, włączyła także Romer uroczajce-wymagany dramat. Kierowała tym razem do pisarzy — w tym momencie się "sprawami rolnymi i ogrodnictwem, że "niedojedli dramat i w nich wykręcała."

Recenzencka "Kuriera Wileńskiego" bardzo wyraźnie akcentowała, że w recenzjach. Publicystka nie porządkuje na lakonicznie. Często zamilenia się i wyrażała o liczbie widzów i publiczności, które podlegały opinii, wyrażając podświadome opinie, "Zamyślają stają po "tutejsze" publiczność, w tym samym wstępie stawianym wileńskim w omawianym wierszu pożywała z nim kon-

taktu będąca konsekwencją nietajomości "ludzi tutejszych". Recenzencka nie formuluje tych oskarżeń wprost, ale do takich wniosków prowadzi fakt, że zazwyczaj po konstatacji, iż widownia była pustawa — następuje próba usprawiedliwienia niskiej frekwencji.

Romer apelowała do dyrektorów teatrów o cierpliwość i staranna politykę reperturiową, która przyzwyczaiłaby wspanio do chodzenia do teatru. Jeszcze w 1931 roku postulowała, aby Litwia stała się teatrem popularnym, pozyskującym publiczność najpierw dla siebie, a później — dla Poluaniki. Argumentowała, że w czasach kryzysu, bezrobocia "dwóch teatrów o wysokim poziomie reperturiowym nie da się utrzymać w biednym i coraz biedniejszym Wilnie".

Thumaczył nieobecność wspanio w teatrze bardzo często wskazuje na przyczyny społeczne: kryzys ekonomiczny, brak tradycji, ale też i nieudolność organizacyjną samych teatrów, np. znaczne opóźnienia rozpoczęcia przedstawienia w Reducie, wde premiery w ciągu tygodnia (lub w tym samym dniu), zbieżność premiery z innymi imprezami.

Nie zawsze recenzencka zgadzała się z aplauzem widzów. Nie próbowała jednak pouczać, ośmieszać, perswadować. Poprzestawała na niewesołej konstatacji: "Cóż, widownice takie teraz są gusta". I w opisach reakcji publiczności, podobnie jak w kwestii reperturiu — wychodzi z założenia, że teatr jest dla widzów i te prawde starała się uświadomić i być przede wszystkim kolejnym dyrektorem teatrów wileńskich i wspanio miasta, którym zarzucała niejednokrotnie wygórowane ambicje kulturalne oraz rozczarowanie finansowe, np. w stosunku do Osteryw.

Wydawca: Kurier Wileński. Redakcja: Kurier Wileński. Druk: Kurier Wileński.

Warszawskie spotkania

Powrót "Zielonej Gęsi"

Kira Gałczyńska — córka niezrównanego Konstantego Ildefonsa jest czarnoką, drobną brunetką o smągłej cerze. Uwielbia kolor czarny i nosi wytworną biżuterię, głównie ze srebra. To chyba po dziadku gruzińskim Awaliszwilli (rosyjska wersja nazwiska Awałow) — myślę, gdy się spotykamy. Szukam w Kirze podobieństwa do Srebrnej Nataalii, lecz widzę Zielonego Konstantego, który w 1934 roku w "Szczęściu w Wilnie" pisał:

*Na wileńskiej ulicy —
tak-to-tak Gierwazerka,
Na cóż to nam przyszło, kochana?
Po wileńskiej ulicy —
tak-to-tak Protazeczka,
Saniami trzeba pędzić od rana...
nie przeczuwając, że w połowie roku 1936 domem przy wileńskiej ulicy Młynowej rozjaśni osobka, o której ojciec napisał:*

*o piaku na drzewie,
o ziemi, o niebie
mogę tylko jej, jak umiem,
opowiadać...*

*Kira, moja mała córeczka,
Kira, moja smągła córeczka.*

Kira — nieodrodna córka swego ojca — jest autorką kilkunastu książek, pod jej patronatem ukazały się kilka zbiorów utworów ojca. Ta filigranowa osoba wykazała niezwykłą siłę ducha, walcząco o leśniczówkę Pranie w Puszczy Piskiej, w której powstały najwspanialsze dzieła jej ojca. W ciągu długich lat wraz z mężem Janem Kilińskim, w przeszłości prezydentem TVP, był kustoszami, przewodnikami, organizatorami różnych imprez i wszystkim tym, co

pozwalalo na normalne funkcjonowanie, odwiedzane przez tysiące turystów zaszytego wśród lasów muzeum, noszącego imię K. I. Gałczyńskiego. Teraz Kira mówi, że chcą zrezygnować z Prania, że może ktoś inny je przejmie. Szkoda by było...

Niespokojny jednak duch — Kira założyła niedawno wydawnictwo. I nazwała je — "Zielona Gęś". Tak jak Najmniejszy Teatr Świata, do którego z górą trzy lata ojciec jej pisał teksty (drukował je na łamach "Przekroju"). Jeszcze na tydzień przed śmiercią napisał swoją ostatnią "Gęś" pt. "Kaloryfery", znalazły się tam słowa: "Na tym kończymy nasz nonsensowny, absurdalny, abstrakcyjny i irracjonalny program w naszym najmniejszym teatryku wszechświata "Zielona Gęś".

"Zielona Gęś" jednak po latach dzięki jego córce ożyła i będzie dowodziła, że poezja nie umiera. Bo Kira chce przede wszystkim wydawać dzieła ojca, nadal poszukiwane przez miłośników prawdziwej poezji i pięknego słowa.

Halina JOTKIALŁO

NA ZDJĘCIACH: kwesta na Powązkach jest też okazją do rozmów kolegów po fachu (od prawej): Andrzej Michałowski — znakomity konserwator zabytków, członek Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, ICOMOS i in., nasz wspaniały sprzed laty cicerone po Królewskich Łazienkach i prof. Janusz Durko — również członek wielu stowarzyszeń i rad naukowych, dyrektor Muzeum Historycznego m. Warszawy. Dzięki jego uszanowaniu kwestarzy z Wilna korzystają ze wspaniałego locum w samym sercu stolicy — na Rynku Starego Miasta. Spotkania z prof. Januszem Durką są dla nas zawsze wydarzeniem. Tym razem m. in. wspominał o niezwyklej współpracy jakowym, jaki odbył przed wojną po Wilni; Gustaw Lutkiewicz jest "nasz", bo urodzony w Kownie. Ukończył studia teatralne w Łodzi. Tam też poznał swoją przyszłą żonę, również aktorkę, Wiesławę Mazurkiewicz-Lutkiewicz. Oboje związani są z największymi scenami warszawskimi.

Fot. Olgierd Korzenicki

Autorska wystawa

Dzisiaj w Wileńskiej Galerii Fotograficznej (Stikili 4) otwarta zostanie autorska wystawa członka Międzynarodowej Federacji Fotografii Artystycznej AFAP, wileńskiego fotografa Andrusa Zawadzkiego. Będzie to retrospektywny pokaz zwiecznic

lający ponad 30-letni okres twórczości fotografa. Na ekspozycji złożony jest ponad 50 zdjęć z serii "Teatr", "Piasek", "Muszkiel", "Kamienie" i in.

R. ŚINKŪNAS

Wileńskie spaceru

Pisarz Tadeusz Konwicki, w kręgach przybliżonych Nowej Wilejki zwany Tadźką, chichotał nad cudacznymi podwileńskimi budowlami. "Dom dziadków był domem przedziwnym, czasami przerażającym. Rozrastał się przez lata, miał masę przybudówek, różne fragmenty dachu kryte białą lub dachówką. Stał na skarpie, więc jedna jego część była jakby wyższa od drugiej" — pisał.

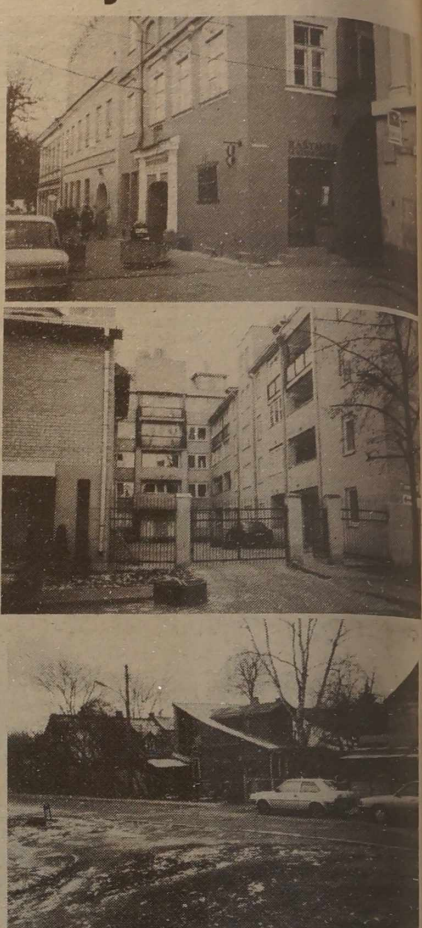
To było dawno temu, kiedy miasto nie miało jeszcze armii architektów, inspekcji do spraw ochrony zabytków kultury i innych nobliwych instytucji. I działo się to na zakichanym wówczas podwileńskim osiedlu, gdzie każdy był sobie panem. Dziś wszystkie odpowiedzialne urzędy istnieją, w bardzo licznych składkach, a porządku jak nie było, tak nie ma. Bakcył przybudówek rozprzestrzenił się na śródmieście. Każdy nowy właściciel poczynił sobie z kupionym obiektem według swego widzimisię.

Dom nr 4 przy ul. Zamkowej, zwany "Domem Kapitulnym" lub "Masońskim", zdobny jest w attyce XVI wieku. Attyka, proszę państwa, to taki element architektoniczny ponad wieńczącym budowlę gzymsiem, zastępującym częściowo lub całkowicie dach. Takich domów, poza tym na Zamkowej, w Wilnie nie ma. Stary jest również dom stojący obok. Trzeba więc je strzec i hołubić. Bo oto, co pisał dr Władysław Zahorski o tej ulicy: "Pomimo pożarów i przybudówek ulica ta zachowała dawny wygląd i cechy dawnej architektury: małe dziedzińce, arkady, sklepienie pokoje, oryginalne schody i piwnice. W niektórych domach kapitulnych zachowały się bardzo niskie bramy. Budowano je takimi, aby uniknąć postępu przyjeżdżających do Wilna senatorów, których karocze nie mogły wjechać przez te bramy na dziedzińce".

Tymczasem na domu obok "Kapitulnego" dokonano tego lata pewnych cięć architektonicznych: przebito drzwi i okno na parterze, zrobiono sklep artykułów piśmienniczych, który prawdopodobnie wkrótce umrze śmiercią naturalną, jak wiele innych, i wtedy nowy gospodarz rozpocznie przebijanie murów od nowa.

Wilno zostało w tym roku wciągnięte na Światową Listę Zabytków Kultury. Mer miasta A. Vidūnas powiedział jakoś na pewnym zebraniu budowlanołco, że architektki dopiero teraz opracowują plan regeneracji miasta, który następnie zostanie przedłożony UNESCO i że to potrwa. Czyżby takiego planu dotąd nie było? Póki plan się opracuje, wandalizm niszczy to, co z Wilna zostało. W stolicy buduje się nielegalnie

Gołym okiem

1200 obiektów. I chociaż kary za to sięgają od 1000 do 40000 Lt, nikt się ich nie boi. Bo po pierwsze nikt nie kontroluje tego, co widać gołym okiem, a po drugie, niektórym "biznesmenom" opłaca się uiścić karę i zrobić swoje...

Dom na ul. Sėliu 18 — to typowe widmo. Wygląda jak "transatlantyk", który omyłkowo wpłynął pomiędzy łodzie rybackie. Gdyby jeszcze był ładny! Już w projekcie nie grzeszył urodą, a po oddaniu go do użytku, właściciele mieszkań zaczęli dolecać do niego do budówki własnego pomysłu. Wynik — wygląda jak wygląda...

I wreszcie — typowe wileńskie tamańce, które straszły w czasach

młodości Konwickiego i strasz dotąd.

... Zastępieni zdobywaniem pieniędzy, robieniem wątpliwych interesów, zapomniani o tym, że kiedyś nasi potomni będą oglądali wyniki naszej działalności i kwali i ubolewaniem głowami: "Jacyż nasi przodkowie byli ograniczeni, jacyż pozbawieni gustu..."

Barbara ZAJDŹKOWSKA

NA ZDJĘCIACH: wyniki pracy "korników" w domach kapitulnych na Zamkowej; "transatlantyk" w zwierzynieckiej zatoce wileńskiej tamańce.

Fot. autorstwa

Pamięci Mariusa Baranauskasa

Przyzwyczajaliśmy się do Jego Sylwetki, do Jego otwartej, szczerej twarzy, ujmującego uśmiechu, do Jego pogodnego humoru. W ciągu wielu lat przychodził do naszej redakcji, przynosząc swoje przećwiczone zdjęcia. Bezpośredni, koleżeński, nigdy nie dawał odstępu, że jest wielką gwiazdą światowej fotografii artystycznej. A przecież był tą gwiazdą, i to najpierwszej wielkości. Jako wioletołni fotoreporter ELTY i APN Marius Baranauskas dotarł za swym obiektywem dosłownie do każdego zakątka Litwy, uwieczniając piękno ziemi ojczystej, piękno człowieka. Oko Je-

go obiektywu pomagało nam poznawać świat, bowiem z 44 krajów, w których był, zawsze wracał z bogatym "połowem" fotograficznym.

Marius Baranauskas od 1959 r. uczestniczył w międzynarodowych wystawach, miał też 34 wystawy autorskie na Litwie i za granicą. Jest laureatem 200 nagród międzynarodowych, autorem albumów "Nasza rodzina", "Nowe Wilno", "Świat dziecka", "Rybacy Litwy" i innych.

Buħak naszych czasów — porównanie to mimowolnie przychodzi na myśl, gdyż ją ogląda Jego zdjęcia Wilna.

Międzynarodowa Federacja Fotografii Artystycznej nadała Mu miano Zasłużonego Fotografika EFAP.

Wiadomość o śmierci tego wielkiego artysty-fotografa przejechała nas głębokim smutkiem. Ostatnio był u nas we Czerwaku. Przyznosił fotoreportaż z Zagrzebia.

Pożegnac się ze Zmarłym można będzie w Domu Pogrzebowym na Olandu. 30 listopada od godz. 15 do 22, 1 grudnia w godz. 10-14. Pogrzeb 1 grudnia o godz. 14.30 na cmentarzu w Rokaniszkach.

Cześć Jego pamięci. Redakcja "K. W."

... Erec — Izrael na Biegunie Północnym

(Dokończenie ze str. 5)

rozwieszeni, przy solnicy przy...
noszonego do magazynu, przy na...

Wielozębi samych żyrdi skom...
wielozębi w jednym miejscu, zwanym...

Dziedzielnice młodzieży w szerz...
żydowskiej atmosferze, poro...

Regulaminie pomocy — moralnej i...
niepełnej — udzielano starcom, sa...

Uprzejmym dążeniem do przezw...
zarządzania wszystkich oby...

- EKRANY
MALAWIA 1.11.10 do 16.10.1990
MALAWIA — Lady „Farnell” 01...

Odbyło się ono 14 listopada 1943 roku...
— 16 marca wspania 5704 roku według...

W uroczystości weselnej uczestni...
żyli wszyscy znajdujący się tam Żydzi.

Niezwykła radość zapawała o...
8.05 — Wiadomości z Wilna. 8.20

Przebieg ten „Przedsiębiorczość dzia...
3. 8.30 — S. „Kameleon”. 9.00 —

- HELOS — 1. sala — „Buharowa
lektura” (USA) o 11, 13.30, 16.40, 19.30

TELEWIZJA

CZWARTEK, 30 LISTOPADA

7.00 — Dzień dobry. 9.05 —
Wiadomości w jez. franc. 9.35 —

7.00 — Poranne oko. 9.05 — S.
„Bez domu jest źle”. 17.00 — Czas.

7.30 — CNN (ang.) 8.00 — Film
anim. 8.30 — S. „Santa Barbara”. 9.30

7.30 — CNN (ang.) 8.00 — Film
anim. 8.30 — S. „Santa Barbara”. 9.30

7.30 — CNN (ang.) 8.00 — Film
anim. 8.30 — S. „Santa Barbara”. 9.30

8.05 — Wiadomości z Wilna. 8.20
9.06/09.00 — 8.40 — Kanał muzyczny.

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

5.00 — Poranne 7.30 — Wybory
1995 8.00 — Dziennik 8.15 — S. „Kobi...

- 2.3.XII o 10.30, 13.10, 17.40, 19.20;
„Koniak” (USA) o 10.10, 15.10, 17.20;

Dziennik 17.20 — S. „Kobieta z
tropikiem”. 18.05 — Wybory 1995. 18.35

10.00 — Wiadomości. 10.10 —
Pute. 10.30 — Historia. 13.00 —

10.00 — Wiadomości. 10.10 —
Pute. 10.30 — Historia. 13.00 —

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

- 7.30 — CNN (ang.) 8.00 — Film
anim. 8.30 — S. „Santa Barbara”. 9.30

7.30 — S. „Buntownik”. 18.30 — Na
u i technologia. 19.30 — Muzyka.

8.05 — Wiadomości z Wilna. 8.20
9.06/09.00 — 8.40 — Kanał muzyczny.

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

7.00 — Ekspres poranny 1.715 —
Prognoz na „Przedsiębiorczość dzia...

- 7.30 — CNN (ang.) 8.00 — Film
anim. 8.30 — S. „Santa Barbara”. 9.30

GWIAZDY POLSKIEJ SCENY OPEROWEJ

Joanna CORTÉS
Adam KRUSZEWSKI
Sylwester KOSTECKI

w Litewskiej Filharmonii Narodowej
18 grudnia 1995 r. o godz. 19

święteczny koncert dobroczynny

Bilety do nabycia w kasach (od godz. 13 do 19) Litewskiej Filharmonii Narodowej i Litewskiego Akademickiego Teatru Dramatycznego.
Informacja i wstępne zamówienia pod telefonem: 75-86-17.

Organizator koncertu: *Polskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych "LitPolina"*

Media promotorzy:

"Kurier Wileński", "Lietuvos aidas", "Lietuvos rytas", "Respublika", "Moteris", "Słowo Wileńskie", radio "Znad Wilii"

Fotografowanie i nagrywanie podczas koncertu tylko za zgodą organizatora.

Fundusz Otwartej Litwy oraz Fondation Roi Baudouin (Belgia) ogłasza

KONKURS

na finansowanie projektów mających na celu pogłębienie zrozumienia wzajemnego między różnymi zamieszkalymi na Litwie narodowościami.

Celem konkursu jest rozwijanie inicjatyw, sprzyjającym zharmonizowaniu stosunków narodowościowych — zwłaszcza w miejscowościach, zamieszkałych przez kilka narodowości. Pierwszeństwo przysługuje projektom mniejszości narodowych, mającym na celu zbliżenie zamieszkanych na Litwie narodów poprzez rozpowszechnianie informacji o nich oraz wspólnie projekty.

Do składania zgłoszeń zapraszamy instytucje, organizacje nie rządowe nie dające do zysku, szkoły wyższe i średnie, mass media, organizacje kulturalne i in.

Mogą być zgłoszone:

- krótkoterminowe — do dziewięciu miesięcy projekty z długofalową perspektywą;
- projekty, sprzyjające pozytywnym stosunkom między zamieszkalymi na Litwie narodami, lepsze ich zrozumienie wzajemnemu;
- projekty, które realizują (bądź do ich realizacji przyczyniają się) przedstawicieli jednej lub kilku mniejszości narodowych;
- pierwszeństwo przysługuje projektom, realizowanym wspólnie przez kilka narodowości;
- koszty projektów nie powinien przekraczać 8300 USD.

Na jaką pomoc można liczyć:

- na realizację każdego projektu, który wygra konkurs, ma być udzielona pomoc w wysokości do 8300 USD. 60 proc. tej sumy opłaca Fondation Roi Baudouin, 40 proc. — Fundusz Otwartej Litwy;
- przedstawiciele instytucji, które wygrają konkurs, w kwietniu i wrześniu 1996 r., zostaną zaproszeni na spotkanie z autorami podobnych projektów z innych uczestniczących w tym programie krajów (Albanii, Węgier, Macedonii, Polski, Rumunii, Słowacji, Ukrainy oraz otwodu kosońskiego w Czarnogórze).

Co nie może być opłacone:

- wynagrodzenie dla personelu (w drodze wyjątku mogą być zapłacone honoraria dla osób, które się przyczyniły do zrealizowania projektu);
- nabycie sprzętu kancelaryjnego oraz wydatki na utrzymanie kancelarii.

Zgłoszenia prosimy przysłać do Funduszu Otwartej Litwy (adres podany jest niżej) do 15 grudnia br. Ostatecznego wyboru zgłoszeń dokona międzynarodowa komisja w Brukseli w styczniu 1996 r.

Pytaniom i kwestionariuszom zgłoszeń prosimy zwracać się do Funduszu Otwartej Litwy: Jakšto 9, Vilnius 2600, tel. (22) 22-16-87, fax (22) 22-14-19.

(Zam. 1583)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

10 proc. 10 dni

Od 1 do 10 grudnia br.
wyprzedaż Bożonarodzeniowa

Vilnius, Gedimino pr. 2,
Pylimo g. 5/2,
Savanorių g. 56,
dla stałych klientów tel./fax. 26-38-13,
tel. 65-34-21.

(Zam. 1518)

Proponujemy **PODRÓŻE KOMERCYJNE** do Warszawy, Moskwy, na Ukrainę, Białoruś. Załatwiamy także dokumenty podróży dla grup i indywidualnie. Potrzebne są autobusy (licencja 001067).
Vilnius, tel. 44-15-55.

(Zam. 1436)

STALE SKUPIJEMY makulaturę.
Vilnius, tel. 23-33-80, 23-53-49.

(Zam. 1475)

ZAPRASZAMY NA KURSY kierowców kategorii A, B, BC, C, E. Zapewniamy literaturę.
Tel. 51-22-55.

(Zam. 1544)

NAJLEPSZY ZEGARMISTRZ I **GRAWER** (akup zegarków).
Vilnius, Vytauto 48.

(Zam. 1568)

SZKOŁA PIĘKNOŚCI "GRAŻINA"

zaprasza:
— dziewczynki w wieku 12-13 lat i panny 14-25-letnie na kursy modelki i fotomodelek.
Vilnius, tel.: 42-55-43
od godz. 11 do 22.

(Zam. 1572)

Firma polsko-litewska ZATRUdni kierowców, posiadających prawo jazdy na samochód ciężarowy.
(Wymagana jest znajomość języka polskiego).
Vilnius, tel.: 23-39-87.

(Zam. 1574)

POSZUKUJĘ NAUCZYCIELA matematyki dla uczniów klasy 6.
Tel. 69-05-30 od godz. 19.

(Zam. 1579)

KUPIĘ 3-pokojowe mieszkanie.
Vilnius, tel. 44-80-40.

(Zam. 1577)

USZCZELNIKŚ OKNA — MASZ W DOMU CIEPLEJ!

Trzyszybowe okna zachowują o 35 proc. ciepła więcej, niż zwykłe okna, a temperatura w pokoju wzrasta o 3-4°C.

Z własnych materiałów wstawiamy trzecią szybę do każdego typu okien.
Cena 1 m² — 51 Lt. Uszczelniamy i hermetyzujemy okna, co także daje niezły efekt. Cena 1 metra — 3,89 Lt.

Tel.: 23-20-72, 74-85-35.

(Zam. 1576)

SPRZEDAJĘ dwupokojowe mieszkanie z telefonem na pierwszym piętrze w Seškinė.
Tel. 61-40-14.

(Zam. 1558)

SPRZEDAJĘ dwupokojowe mieszkanie przy ul. Minties.
Tel. 61-39-59.

(Zam. 1559)

SPRZEDAM DOM w pobliżu Trok.
Tel. (8-238) 66-432.

(Zam. 303-D)

SPRZEDAM silnik i inne części "Opel-Kadet-1,3".
Tel. 41-78-80.

(Zam. 304-D)

SPRZEDAM SAMOCHÓD ZAZ 968 M 1988 (80.000).
Tel. 45-82-77.

(Zam. 307-D)

TANIO REMONTUJĘ maszyny do szycia.
Tel. 41-38-06.

(Zam. 308-D)

SZUKA PRACY kierowca kategorii "B".
Tel. 45-82-77.

(Zam. 309-D)

TANIA PIELGRZYMKĄ do Lourdes.
Tel. 61-34-24.

(Zam. 310-D)

FACHOWO FOTOGRAFUJĘ wesela i inne uroczystości.
Tel.: 77-58-41, 42-90-81, 23-92-25.

(Zam. 300-D)

Elektryk SZUKA PRACY. Proponujemy różne warianty.
Tel. 45-31-85.

(Zam. 305-D)

Kobieta (23 lata) POSZUKUJE PRACY na niepełny etat.
Tel. 45-31-85.

(Zam. 306-D)

Wizy do Rosji, na Białoruś i Ukrainę
Podróż komercyjna do Moskwy i na Ukrainę (autokarami "mercedesa")
Zaproszenia na Litwę dla cudzoziemców załatwiamy w ciągu jednego dnia.
Tel. (8-22)61-21-55.

(Zam. 1-B)

Sklep jubilerski-lombard KUPIJĘ I SPRZEDAJĘ wyroby jubilerskie, skupię brylanty, złoto, platynę, pallad, srebro techniczne. Rozliczamy się od razu!
Zwracać się: Naugarduko 30,
Vilnius, tel. 26-15-56.

(Zam. 1494)

KUPIĘ

dokumenty na zwrot działki gruntowej w Wilnie.
Vilnius, tel. 63-38-20.

(Zam. 1447)

KALENDARIUM

- * Czwartek (30.XI) jest 334 dniem 1995 r. Do końca roku 31 dni.
- * Znak Zodiaku — Strzelec.
- * Imieniny: Andrzeja, Justyny.
- * Wschód Słońca — 8.16, zachód — 15.59. Długość dnia 7 godz. 43 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 30 listopada zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów. Wiatr północno-zachodni, umiarkowany. Temperatura 3-5 stopni mrozu.

W ciągu następnych dwóch dni bez opadów. Temperatura w nocy 3-8 (miejscami do -16), w dzień 1-6 stopni mrozu.

KURIER WILEŃSKI
Wydawca
ZSA "Kurier Wileński"
Drukuje SA „Spauda”

Redaktor naczelny
Czesław MALEWSKI
Nasz adres: Laisvės pr. 60,
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Kod 6218
ISSN 1392-0405
SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz redakcji — 42-79-49.
DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny — 42-78-54, aktualności krajowych — 42-79-64, życia wsi — 42-79-68, szkolnictwa i modzieży — 42-79-73, stołeczny, kultury — 42-79-77, literatury i sztuki — 42-79-88, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondenci — 42-90-81.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie są zawsze zgodne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Jerzy SURWIŁO

Ogłoszenia i reklame do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem:
Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65
w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.